

ZEKİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MUSUN?

OXFORD VE CAMBRIDGE MÜLAKAT SORULARI

FOL® 156

© Mak Grup Medya Pro. Rek. Yay. A.Ş.
Sertifika No: 44396

Bilim 06
Eleştirel Düşünce 01

Zeki Olduğunu Düşünüyor musun? –Oxford ve Cambridge Mülakat Soruları–
John Farndon

Çeviren: Nurettin Elhüseyni

Özgün Adı: *Do You Think Youre Clever? –The Oxford and Cambridge Questions–*
Edisyon: Icon Books 2010

Editör: Ebubekir Demir
Redaksiyon: H. Derya Kılıç
Son Okuma: İsmail Yılmaz
Görsel Yönetmen: Nurullah Özbay
Grafik Tasarım ve Uygulama: Tavoos

ISBN 978-625-7307-74-1

Baskı: Ayrıntı Basım Yay. ve Mat. Hiz. San. Tic. A.Ş.
Matbaa Sertifika No: 49599

I. Baskı: Kasım 2021

İletişim Adresleri
Cinnah Cd. Kırkpınar Sk. 5/4
06420 Çankaya Ankara
Tel.: 0312. 439 01 69
www.folkitap.com
bilgi@folkitap.com
siparis@folkitap.com
www.twitter.com/folkitap

JOHN FARNDON

Cambridge Jesus College mezunudur. Aralarında China Rises ve India Booms (Virgin) ile 'Bilmeniz Gereken Her Şey' dizisinden (Icon) çıkan *Bird Flu* ve *İran* olmak üzere güncel konuları işleyen birçok kitabın yazarıdır. Çok satanlar listesine giren *Do Not Open* (Dorling Kindersley) gibi çocuklara dönük epeyce kitabı vardır ve Küçükler İçin Bilim Kitap Ödülü'ne dört kez aday gösterilmiştir. www.john-farndon-books.co.uk. Başlıca eserleri: *The Great Scientists: From Euclid to Stephen Hawking* (2005), *The World's Greatest Idea* (2010), *What Do We Know About Stars and Galaxies?* (2015)

NURETTİN ELHÜSEYİNİ

Diyarbakır, Silvan doğumlu (1954). Darüşşafaka Lisesi ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu. *Ana Britannica*'da yazı kurulu üyesi ve çeşitli yayın kuruluşlarında editör olarak çalıştı. Hâlen serbest çevirmenlik ve araştırmacılık yapıyor. Başlıca çevirileri: John Lloyd, John Mitchinson, *Nasıl Bilirdiniz?* (2010), Justin Marozzi, *Tarihi İcat Eden Adam* (2015), David Wootton, *Bilimin İcadı* (2019), Andrew Scull, *Uygarlık ve Delilik Akıl Hastalığının Kültürel Tarihi* (2019) John Gray, *Ateizmin Yedi Türü* (2020), Bernard Lewis, *Çatışan Kültürler* (2021)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ:

Zeki Olduğunu Düşünüyor musun? | 18

1

Akıllı olduğu düşünüyor musun? | 23

2

Bir karıncayı havadan yere bırakınca ne olur? | 26

3

Sırıkla atlama dünya rekoru niçin 6,5 metre civarında ve niçin bir türlü kırılmıyor? | 29

4

Tarihin herhangi bir zaman dilimine dönme şansın olsa, hangisini, niçin seçersin? | 31

5

'Cool' biri misin? | 34

6

Her şeye gücü yeten bir tanrı varsa, kaldıramayacağı bir taşı yaratabilir mi? | 37

7

İnsan böbreğini satmalı mı? | 39

8

Tek zevki insan öldürmek olan bir psikopatı kendisini gerçek dünyada sanıp istediği kadar sanal kişiyi öldürmesi için gerçeklik sanrsısı yaratan bir makineye bağlamak ahlaki midir? | 42

9

Obez insanlar parasız sağlık hizmetinden yararlanmalı mı? | 45

10

Fabrika bacaları eskiden niye çok yüksek yapıldı? | 47

11

Uzay gemisinde niçin mum yakılamaz? | 49

12

Bir kâğıdı kaç defa katlırsam Ay'a ulaşırım? | 52

13

Tarih bir sonraki savaşın önüne geçebilir mi? | 54

14

Dürüstlük nerede hukuka uyar? | 58

15

Hangi kitaplar senin için zararlıdır? | 62

16

Dünyayı bir uçtan öbür uca deldikten sonra bu delikten aşağıya atlarsan ne olur? | 67

17

İzci bir kızın siyasal gündemi olur mu? | 69

18

Mutluluğun anlamı nedir? | 73

19

Smith kör olduğunu bildiği Jones'un bir uçuruma doğru yürüdüğünü görüyor, ama ondan hoşlanmadığı için aşağıya yuvarlanmasına göz yumuyor. Bu cinayet sayılır mı? | 77

20

Başının ağırlığını nasıl ölçersin? | 79

21

Kader nedir? | 81

22

Elmayı nasıl tarif edersin? | 85

23

Sahne görüş bildirme kürsüsü müdür, yoksa sırf eğlence için midir? | 89

24

Ben çöldeki bir petrol kralyım ve tesadüf eseri düz bir hatta yer alan dört farklı kente petrol dağıtmam gerekiyor. Her seferinde petrol depoma dönmek üzere dört kente de sırayla uğramalıyım. Olası en kısa yolu almak için depomu nereye yerleştirmeliyim? Yol sorunu diye bir şey yok, çünkü bana istediğim kadar yolu bedavaya açacak bir şeyh dostum var. | 92

25

Bir ağaç resmini düşün. Bu ağaç gerçek midir? | 95

26

Salyangozun bilinci var mıdır? | 98

27

Deniz niçin tuzludur? | 101

28

Yaşlıların hayatta kalmasını sağlamak için kamu sağlık hizmeti parasını harcamaya gerek var mı? | 104

29

Üç ve beş litrelik iki sürahidenden dört litreyi nasıl elde edersin? | 108

30

Koruma alanındaki evinin kapısını mora boyamayı tasarlayan bir kadının başvurusunun geri çevrilmesini haklı bulur musun? | 111

31

Sence Başkan Mao bugünkü Çin'i görseydi gurur duyar mıydı? | 115

32

Küresel bir devlet niçin yok? | 119

33

Kitab-ı Mukaddes kurmaca bir eser midir? Çıtır edebiyatı olarak nitelendirilebilir mi? | 125

34

Feminizm öldü mü? | 128

35

Bir inekte dünyadaki suyun kaçta kaçta bulunur? | 133

36

Kaliforniya'da yaşamıyorsan, böyle bir yerin var olduğunu nereden biliyorsun? | 135

37

İnsan ne zaman ölmüş sayılır? | 138

38

Çehov harika bir yazar, öyle değil mi? | 141

39

Croydon'un nüfusu nedir? | 145

40

İri ve vahşi hayvanlar niçin çok azdır? | 148

41

Dünyadaki insan sayısı çok mu fazla? | 150

42

Musa, gemisine kaç hayvan almıştı? | 154

43

Dünyada kaç kum tanesi vardır? | 157

44

Romeo fevri biri miydi? | 159

45

Mars'tan gelen birine insanı nasıl tarif ederdin? | 163

46

Beynin en hoşuna giden yanı ne? | 166

47

Evrime inanan Amerikalıların sayısı neden bu kadar az? | 169

48

Suç işleme oranını mimarlık yoluyla nasıl azaltabilirsin? | 172

49

Sence hırslı olmak iyi mi, kötü mü? | 175

50

Eğer arkadaşım beni bir odaya kapatır ve para ödemem kaydıyla dışarıya çıkabileceğimi söylerse, bu özgürlükten yoksun bırakıcı bir davranış olur mu? | 178

51

Zamanda nasıl yolculuk yaparsın? | 181

52

Bir bilgisayarın vicdanı olabilir mi? | 184

53

Klasik edebiyat bölümü yanıp kül olursa ne olur? | 187

54

Hamlet sence de biraz uzun değil mi? Bence öyle. | 190

55

'İrk' diye bir şey var mı? | 194

56

Doğa acaba doğal mı? | 197

57

Çevre; yoksulluk, AIDS vs. kadar büyük bir sorun mu? | 201

58

'Tanrı' gibi bazı kelimelerin baş harfleri niçin büyüktür? | 204

59

Ülke içindeki yoksulluğa mı, dünyadaki yoksulluğa mı odaklanmak önemli? | 206

60

Sana aklımda düşünceler olduğunu düşündürten nedir? | 210

SONSÖZ:

O Hâlde Kim Akıllı? | 213

DİZİN | 215

SUNUŞ

Sonucu önemli bir görüşmede birisine sorular yönelttiğinizde iki şeyi yoklarsınız. Birincisi kişinin bilgi düzeyidir, yani ölçülmesi oldukça basit bir şeydir, ama ikincisi daha bulanıktır. Onun *nasıl* düşündüğünü anlamak istersiniz: Amacınız kafasındaki motorun nasıl çalıştığını, mantık rayları üstünde düzgünce kayıp gittiğini mi, yoksa havada süzülerek keskin bir bakışla her konuya baktığını mı kestirmektir. Kim bilir, belki de (benim kafamın çok sıkça çalıştığı tarzda) sarhoş bir tavşancık gibi oradan oraya hoplayıp duruyordur. O adayı ister bir üniversitede okutmanız, isterse de bir işte çalıştırmanız söz konusu olsun, bunu öğrenme gereğini duyarsınız. Beklenmeyene nasıl yaklaştığı konusunda bir fikir edinmek istersiniz.

Soru soranın perspektifi budur; hâliyle karşındakini şaşırtma ve üstün konumda olma avantajı vardır. Buna karşılık, soru yöneltilen kişi tam bir afallamayla nutku geçici olarak tutulmuş hâlde öylece bakıp terleyebilir. Bazıları ise dillere destan bir serinkanlılık sergiler: Rivayet edilir ki, meşhur felsefecinin gözde girizgâhı “Bu bir soru mu?” sözü karşısında, bir delikanlı mahmur bir esnemeyle, “Eh, eğer bu bir cevapsa, öyle olsa gerek, değil mi?” karşılığını vermiş. Çoğumuzun gözü bunu kesmez. Yahut zekâ kıvraklığı buna yetmez. Aslına bakılırsa, okul sınavlarına yıllarca ıkınarak çalışma sonucunda ezberle edinilmiş teknik bilgiler azıcık bir köstek de oluşturabilir. Yetkin bir elektrik mühendisliği öğrencisi olsanız dahi, “Bir termostat düşünebilir mi?” gibi-

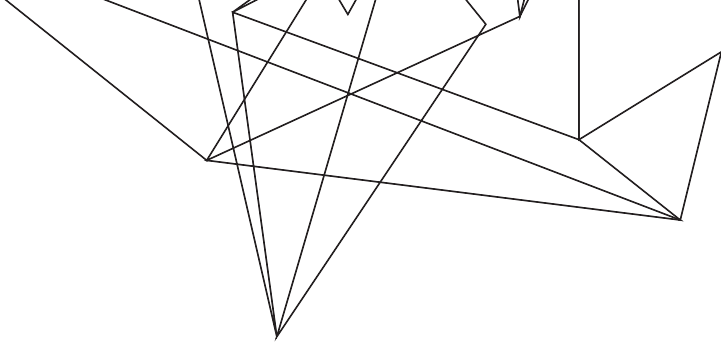
ÖNSÖZ:

Zeki Olduğunu Düşünüyor musun?

– Dur, bir düşünüyem... –

Bu kitap bir soru ve cevap derlemesidir. Sorular pek tabii ki Oxbridge [Oxford ve Cambridge] üniversitelerine girmek isteyen adaylara, kabul kurulu hocalarının yönelttikleri tuhaf ve sıkıştırıcı mahiyetteki meşhur sorular arasından seçilmiştir. Kurulun amacı bu yolla gerçekten zeki öğrencileri, çabucak düşünüp tepki verebilen öğrencileri belirlemektir. Soruların olağanüstü yanı düşünmeye yöneltme açısından ustalıkla hazırlanmış olmalarıdır. “Hangi kitaplar senin için zararlıdır?”, “İzci bir kızın siyasal gündemi olur mu?” ve “Bir karıncayı havadan yere bırakınca ne olur?” gibi bir soru karşısında aklınızın anında fııldak gibi dönmesi için bir Oxbridge adayı olmanız hiç de gerekmez.

Çoğu zaman pek düşünmeden hayatın akışını sürdürürüz. Öyle fazla düşünmeye gerek de yoktur aslında. Hepimizin asgari çabayla otomatik tepki vermeyi sağlayan bir bilgi ve deneyim dağarcığı vardır ve çoğu kez otomatik tepki iş görür. Ama kitaptaki sorular buna elverecek nitelikte değil. Şaşırtıcı, merak uyandırıcı, garip, saçma ve hatta kimi zaman basbayağı asap bozucu görünürler, ama hepsinin ortak yanı sizi düşünmeye yöneltmeleridir. Ve bu öylesine az rastlanır bir şeydir ki, anında keyif uyandırır insanda. Bazı soru-

2

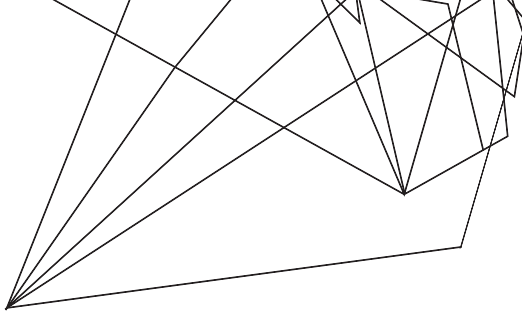
Bir karıncayı havadan yere bıraktınca ne olur?

–Fizik, Oxford–

Bu soruya her açıdan cevap verebilirsiniz; mizahi ve insani, abesliğe varacak kadar keyfekeder ya da kurumlu bir varoluşçu yaklaşımla. Ama bir fizik sorusu söz konusu olduğuna göre, burada karıncanın düşme bilimini irdelemek akla uygun olur.

O hâlde ilk cevap, kanatsız türden olması hâlinde uçamayacak olan karıncanın yere düşeceğini söylemek olabilir; karınca ile yer arasındaki karşılıklı kütleçekimi yere doğru bir ivmeyle hayvancağızı aşağıya çekecektir. Pıt diye bir konuş. Ama işin içinde başka şeyler de var. Karınca o kadar küçük ve hafiftir ki, aşağıya düşüşü hava direnciyle, yani karıncanın sayısız hava molekülüne çarpmasıyla bayağı yavaşlar. Bu yüzden hava akrobatlığına soyunan bir insan saniyede 50-90 metrelik bir azami ya da ‘son’ hıza ulaşırken, çoğu karıncanın son hızı yere doğru yumuşakça sürüklenecek hem düşüş hızına hem de yere çarpmanın etkisine dayanmasına elverecek kadar yavaştır.

Aslında, tropikal Peru’daki son araştırmalar kanatsız işçi karıncaların dünyanın uçan, daha doğrusu süzülen hayvanları arasında olduğunu göstermiştir. Bir karınca havadan

DİZİN

A

ABD 39, 56, 60, 62, 64, 70, 78, 117,
120, 121, 122, 124, 130, 151, 169,
172, 180, 183, 208, 209
açık kapı politikası 116
açıkgözlülük 23
Adam, John 146
adil 71, 124, 153
adli: ~ görevliler 60; ~ tahkikat 187
Afgan Savaşı 56
Afrika 124, 131, 206, 207, 208
agnostik 33
ağaç 95, 96, 97, 136, 174
ağır hastalıklar 46
ahlak 44, 180
ahlaki yargılar 185
AIDS 201, 202
aile yaşamı 130
ak delikler 182
akıllı 16, 21, 23, 24, 25, 146, 171,
186; ~ uygarlıklar 146
akıllılık 23, 24
alkol 46; ~ tüketme 45
alkolik 46
Almanya 32, 55, 122, 132
alt metin 143
altın folyo 53
ameliyat 40, 41
ampirik kanıt 136
anlam 17, 82, 128
annelik izni 129
Aphrodite 87
apolitik 69

Apollo 49, 50

apoptoz 167

Arap 54, 157

Arapça 81

Aristo 35, 75, 90, 91, 98, 197

Aristoteles 23

aritmetik 108, 109

arkeolojik bulgular 127

Arşimet 157, 158

asal sayılar 108, 109

Asimov, Isaac 185

astroloji 82

astronot(lar) 49, 50, 182

aşk 63, 87, 129, 160, 161, 162; ~ de-
liliği 160

ateş topu 50

atmosfer 48, 49, 50, 102, 134

atom bombası 56, 121, 146

Atropos 81

Austen, Jane 63, 125

Avrupa 39, 54, 55, 117, 120, 121,
123, 169, 170, 205

Avrupa Birliği 121, 123

Ayer 210

azgın bireycilik 176

B

Bailey, Philip James 198

Bajrang Dal 71

Baltık Denizi 101

bankacılık 94, 122, 208

Barabási, Albert-László 94

basınç farklılığı 47

Basra Körfezi 101
batı: ~ değerleri 116; ~ dünyası 74,
121, 178; ~nın zaferi 121
Batılı 41, 132
Baumgardner, Jennifer 131
Bellafante, Ginia 129
bellek 95
Belsky, Jay 130
bencil gen 61, 186
bencillik 177
benlik 100, 161
Bergerac, Cyrano de 25
Berkeley 97, 136
besin kaynakları 201
beslenme basamakları 149
beyin 17, 99, 138, 139, 164, 166,
167, 168; ~ aktivitesi 140; ~ hücre-
leri 167; ~in bağlantı kurma gücü
167; ~in verimliliği 167
Beytül-Hikme 63
bilge 24
bilgelik 23, 90
bilgi 90; ~ düzeyi 15; ~ kaynağı 136;
~ savları 137
bilgisayar 184, 185, 186, 188
bilim 99, 137, 152, 168, 170, 189,
195, 199, 200; ~e güvensizlik 170
bilimsel makaleler 171
bilinç 98, 99, 100, 140; fenomenal ~
100; hayvan ~i 99
bilinçaltı dürtüleri 161
bireysel özgürlük 114
Birinci Dünya Savaşı 32, 55, 56, 82,
120
Birleşmiş Milletler 56, 120
biyoloji 94, 148, 186
Blair, Tony 61, 207
Blake 47
Block, Ned 100
Bolşevik Dünya Devleti 121
Bono, Edward de 20
botanikçi 86, 198
böbrek 40; ~ hastası 39, 40
Brezilya 32
Britanya 39, 46, 60, 61, 70, 106, 122,
123, 128, 129, 132, 147, 179, 180,
201, 207, 208
Brontë kardeşler 125

Brown, Gordon 122, 207
Browne, Thomas 197
Brutus 84
Bubka, Sergey 30
buhar makineleri 48
burjuva 115, 116, 117

C

Caesar, Julius 31, 189
Cambridge 7, 18, 23, 29, 39, 42, 45,
47, 54, 58, 62, 67, 77, 79, 85, 89, 95,
104, 111, 115, 128, 130, 133, 141,
145, 154, 159, 163, 166, 172, 175,
178, 187, 188, 194, 201, 204, 206
Casimir etkisi 183
Castel, Charles-Irénée 120
Castiglione, Baldassare 35
cehennem 49
CERN 183
ceza hukuku 60
cinayet 42, 43, 77, 126; ~ makinesi
42, 43
cinsel: ~ devrim 74; ~ istismar 132; ~
kimlikler 129
cinsellik 125, 129
Cinsiyet Ayrımı Yasası 129
cinsiyet savaşı 128
cinsiyetçilik 128, 129
cogito ergo sum 96
Crick, Francis 99

Ç

çatışma(lar) 56, 120, 121, 130; ~ nın
kökleri 54
Çehov 141, 142, 143, 144
çete reisi 77
çevre 74, 75, 118, 122, 149, 172,
199, 201, 202, 203; ~ bilinci 74; ~
hasarı 202; ~ kirliliği 75
Çin 115, 116, 117, 118, 147, 207
çocuk pornografisi 64
çöl 38, 92, 202

D

Dali, Salvador 87
Dalila 125
Dante 120, 123
Darwin 169

- Dawkins, Richard 61, 177
değer sistemleri 74
delilik 160, 161
Delphoi 81
demiryolu hatları 96
demokrasi 118, 152
Demokritos 75
Deng, Xiaoping 116, 117
deniz: ~ arkeolojisi 111; ~ suyu 101, 103
Dennett, Daniel 99, 100
depresyon 74
Descartes 83, 95, 96, 99, 136, 210
determinist dünya 83
devlet 39, 56, 104, 119, 120, 121, 122, 123, 132, 147, 179, 195, 208, 209
Devlin, Patrick 180
devrim 120, 209
Dewey 64, 65
dil 98, 154, 164, 184
dinozor 155
dinsel: ~ inançlar 170; ~ unsur 91
Disney 184
Dittmar, William 101
Dockery, Gary 140
doğa 154, 197, 198, 199; ~ felsefecileri 198; ~ya saygı 74
doğal: ~ alan pekiştirme 173; ~ giriş denetimi 173, 174; ~ gözetim 173, 174; ~ seçim teorisi 169
Doğu Araştırmaları 115, 204
doktor 46, 105, 106, 139
dost canlısı 71
drake denklemi 146
duygudaşlık 74
duygular 184
duygusal yolculuk 160
duyular 211
duyumsal deneyim 97
duyusal öznellik 100
düalist kaçış 84
dünya: ~ devleti 121, 123; ~ merkezi 68, 213; ~nın zengin ülkeleri 41; ~ nüfusu 134, 152
dürüstlük 58
düşünmek 19
düşünürler 100, 119
- E
ebedî barış 120
Eco, Umberto 62
edebiyat 82, 120, 125, 127, 187, 188, 189, 190
eğitim 24, 129, 132; ~ düzeyi 170
Ehrlich, Paul 150, 151
Einstein 27, 28, 121, 122, 181, 182
ekonomi 94, 115
ekonomik 60, 107, 117, 118, 122, 203, 208, 209; ~ sıkıntılar 55
ekosistemler 94
elektron 50
eleştirel düşünme 20
Elizabeth 191
en kısa mesafe problemi 92
endişe duygusu 130
enerji 29, 48, 149, 152, 201, 202, 203
ensest 126
entelektüel feminizm 129
Epikür 75, 84
erişim bilinci 100
esenlik duygusu 75
eşgüdümlü: ~ uluslar-üstü eylem 122; ~ yönetim 121
Eşit Ücret Yasası 129
eşitsizlik 41
etik farklılıklar 196
Evangelista Torricelli 93
evren 38, 83, 84, 158, 165
evrensel: ~ hukuk 119; ~ yasalar 94
evrim 99, 154, 155, 156, 167, 169, 170, 171, 177, 194; ~e karşı çıkanlar 171; ~ tarihi 156
Eyfel Kulesi 48
- F
familya 155
felsefe 4, 34, 42, 52, 73, 119, 210
felsefeci 15, 16, 37, 59, 83, 84, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 136, 147, 161, 171, 179, 210, 211
feminist 130, 131; ~ kampanya 129; üçüncü dalga ~ler 131
feminizm 128, 129, 130, 131, 132; post- ~131
Ferdinand, Franz 32, 33

Fermat 93; ~-Weber problemi 93
Fermi, Enrico 146
Filistin 54
film senaristleri 108
fizik 26, 27, 29, 49, 52, 83, 139, 157,
181, 205
fiziksel olgular 164
Fransız Devrimi 120
Freud 160, 161, 184, 185
Freud, Clement 19
Friedman, Milton 24, 82, 161, 175
Fukuyama, Francis 121

G

G20 122, 209
Gallivan, Britney 53
Gay, John 58
geçmişe dönme 32
gen 61, 186
gençlik 65
genel görelilik teorisi 27
genetik 171, 194, 195; ~ bilimi 196
geometrik medyan 93
gerçeklik 42, 58, 74, 95, 96, 97, 137,
193, 195, 211
gezegen 164
Gotik mimari 111
Gould, Stephen Jay 194
Gödel, Kurt 182
gökyüzü 96
görelilik teorisi 28
görüş tiyatrosu 90
Grant, Ulysses S. 124
grup kimliği 70
Guantanamo Körfezi 180
güç 37, 60, 81, 121, 122, 129, 175,
188
güneş ışığı 164
Güney Kore 54
Güvenlik Konseyi 56
güzel sanatlar 111, 152

H

habitat 199
hakikat 59, 127
hamburger 134
Hamlet 82, 190, 191, 192, 193
hapishane 44, 174, 179; ~ kampı 174

Hart 180
hastane 43; ~ personeli 179
Hatori, Koşiro 53
Hau, Lene Vestergaard 182
hava: ~ burgaçları 27; ~ direnci 26; ~
moleküllü 26
Hawaii Üniversitesi 158
Hawking, Stephen 183
hayal: ~ dünyaları 63; ~ gücü 63, 81,
89, 90, 125, 181; ~ kırıklığı 87
hayat: ~ın akışı 18; ~ tecrübesi 66,
211
hayvanlar 26, 148, 194, 198, 199;
~la iletişime girme 98
hazcılık 75
hekimler 16
Hendrix, Jimi 140
Herakles 87
hırs 175, 176, 177
hız 26, 68, 183
Hipokrat yemini 185
Hiroşima 56, 121, 200
Hitler 32, 55, 64, 71
hiyerarşi 70
Hobbes, Thomas 120, 179
Holcberg, David 40
Hollywood 135, 137
holografik serap 136
Hristiyan(lar) 126, 169
Hristiyanlık 200
hukuk 23, 31, 58, 59, 60, 61, 69, 77,
78, 111, 119, 129, 178, 179, 180,
195
hukuki kısıtlamalar 58
Humphrey, Nick 99
Huxley, Aldous 122, 123
Huzita, Humiaki 53
hükümdar 120

I

Ibsen, Henrik 141, 143
IMF 122
Irak'ın işgali 56
ırk 194, 195, 196; ~ farklılığı 195
ırkçı 194
Isinbayeva, Yelena 30
ışık hızı 182

İ

iç yaşam 100
 idealist 211
 ifade özgürlüğü 64, 179, 180
 ihanet 126
 İkinci Dünya Savaşı 32, 54, 55, 56, 65, 120, 121
 iktisat 64, 94
 iktisatçılar 150, 151, 175
 ilahi vahiy 170
 iletişim 98, 122, 165
 İncil 126, 127
 indirgemeci bilim 168
 inek(ler) 17, 21, 133, 134
 İngiliz: ~ dili 193; ~ hukuku 77, 78; ~ nükleer denizaltısı 51
 insan: ~ aklı 38, 64; ~ bilinci 99; ~ın özgür iradesi 83; ~ öldürmek 42; ~ soluması 51
 İran 56, 121
 İsa 33, 126, 127, 140
 İskenderiye 63, 189
 İspanyol Armada 31
 İspanyol fatihleri 64
 İsrail 54
 iş makineleri 48
 iyiliksever 68, 76

J

Jackson, Michael 140
 Jacobs, Jane 172
 Japonya 56, 169, 207
 Johnson, Samuel 214
 Juliet 159, 160, 162
 Juliette 70

K

kader 81, 82, 83, 84
 kadercilik 82
 kadın 30, 63, 113, 114, 125, 128, 129, 130, 131, 132, 195, 209; ~ cinselliği 129; ~ların kurtuluşu 128
 kâğıt 52, 53, 146
 kalbin durması 138
 kamu sağlık hizmeti 46, 104, 105, 106
 kan tipi 195
 kanguru 29, 155
 Kant 120, 121, 123

kaos teorisi 27, 33
 kapitalizm 117, 121
 kara delik 182
 karbon molekülleri 164
 katharsis 91
 kaynakları akılcıca kullanmak 71
 Keats 170
 kendini bilme 99, 164; ~ yetisi 100
 kentleşme 111
 kentsel ortamlar 172
 Keynes 64, 65
 Kızıl Kitap 116
 Kızıldeniz 101
 kibarlık 74
 Kierkegaard, Søren 74
 kimyasal maddeler 149
 kişisel doyum 74
 Kitab-ı Mukaddes 33, 87, 125, 126, 127, 154, 155, 169, 171
 kitap(lar) 17, 18, 62, 63, 64, 65, 66, 73, 135, 189, 192
 klasik: ~ edebiyat 37, 81, 128, 187, 188; ~ metinler 205
 Kleopatra 182
 Klotho 81
 Kola Yarımadası 67
 komedi 90, 142
 komedyenler 90
 komşular 113, 172
 Komünist Manifesto 64, 65
 Komünist Parti 116
 komünizm 56, 121
 korku filmleri 42
 koruma alanları 112
 Kosova Çatışması 56
 kozmologlar 38
 kömür madenleri 45
 kötü: ~ düşünceler 43; ~ hukuk 61
 kötümser bakış 55
 Kral Arthur 127, 140
 Kral Oedipus 81
 Krieg, Peter 108
 kuantum 84, 183; ~ mekanıği 84
 kuraklık 202
 kutlu mutluluk 75
 kutup ayısı 148
 Kuzey Buz Denizi 51, 102
 Kuzey Kore 54, 121

Kültür Devrimi 115, 116
kültürel kurgu 196
küresel: ~ devlet 119, 120, 122; ~ de-
netim 122; ~ ekonomik güç odak-
ları 122; ~ finansal sistem 209; ~
ısınma 151, 152, 202; ~ şirketler
122, 208
küreselleşme 93; ~ teorisi 93
kürtaj 70, 129, 170
kütle: ~ çekimi 26, 30, 182, 183; ~
hareketi 28
kütüphane 63, 188, 189

L

Lakheşis 81
Laxton, Bramley 87
Lenin 121; ~in komünizmi 121
Leninizm 116
Leonardo da Vinci 35
Lermontov 82
lezbiyenlik 70
liberal 43, 70, 121, 123, 179
libido azaltma tedavileri 43
Locke, John 59, 96, 179
Lordlar Kamarası 180
Lorenz, Edward 27

M

Machiavelli 57
maddi zevk 76
mahkeme 60, 78
Malthus felaketi 150
Malthus, Thomas 150
manevi duyarlılık 74
mantık 17, 38
Mao 64, 115, 116, 117, 118
Marksizm 116
Mars 163
Marshall Planı 55
Marşlı(lar) 16, 163, 165
matbaacılık 205
matematik 92, 108, 182, 210; ~ te-
orisi 182
medyan 93
Merkel, Angela 122, 132
Michael, George 185
Mill, John Stuart 73, 180
Milletler Cemiyeti 55, 120

milliyetçilik 123
mimari 111, 117, 172, 174
mimarlık 172
modern: ~ gazetecilik 127; ~ kentsel
sanayi 111; ~ sağlık hizmetleri 201
modernleşmenin yıkımı 111
Morrison, Jim 140
motosiklet sürme 45
Mozart 32
mutluluk 73, 74, 75, 76
mülk sahipleri 113
mülkiyet şebekeleri 94
müzik 100

N

Nabokov, Vladimir 144
Nagazaki 56, 121
Nagel, Thomas 100
Napolyon 63, 120
Naziler 65
nedensel gerçekçilik 97
nehir 102
Newton 27, 83, 87
Newtoncu fizik 205
Nietzsche 76, 82, 161
nihilist 76
nitrojen 49, 50
Nuh 154, 155, 156, 213
nükleer: ~ savaş 56; ~ silahlar 121

O

Obama 124, 170, 207
obezite 45, 46
Oedipus 81, 82, 83, 160
oksijen 49, 50, 51
okul sınavları 15
okyanus 101, 102, 103, 134, 202
Olimpiyat Oyunları 116, 173
organ: ~ nakilleri 39; ~ satın alma
hakkı 40; ~ ticareti 39
origami 53
Ortaçağ 31, 62, 95, 141, 159; ~ köy-
lüsü 31; ~ yazma kitapları 62
Orwell, George 59, 122, 123
Othello 160
otorite 71
ototrof 149
Oxford 18, 26, 31, 34, 37, 49, 52,

- 69, 73, 81, 92, 98, 101, 108, 119, 125, 135, 138, 148, 150, 157, 169, 181, 184, 190, 197, 210
- Oyun teorisi 60
- Öklid 109
- ölüm anı 139
- örgütlenme düzeyi 94
- özgür irade 83, 84
- özgürlük 59, 178, 179, 180
- P
- Paglia, Camille 129
- Pakistan 40
- parasız tedavi 45, 46
- Pekin 115, 116
- Penrose, Roger 99
- Picasso 97, 184
- Platon 23, 96, 136, 137
- Platoncu 96
- politika şebekeleri 94
- politikacı(lar) 57, 177, 206
- Popper, Karl 137
- pornografi 130
- potansiyel: ~ ölü 138; ~ savaş 57
- Powell, Anthony 104
- pragmatizm 106
- prens 192
- Presley, Elvis 140
- Princip, Gavriilo 32
- Prometheus 82
- psikolog 99, 161
- psikolojik gerçekçilik 144
- psikopat 42, 43
- Puşkin 82
- R
- Radcliffe, Ann 63
- Raffaello 97, 111
- Rand, Ayn 40
- rap kültürü 35
- Rasyonel bilimciler 156
- Reagan 61, 175, 176
- Richards, Amy 131
- Robin Hood 127
- Roma 31, 151, 197
- romanlar 63
- romantik: ~ itiraflar 129; ~ romanlar 63; ~ şairler 198
- Romeo 159, 160, 161
- Rosaceae familyası 86
- Rosslyn, Wendy 63
- Rousseau 120, 179
- Rowbotham, Sheila 128
- Ruckstull, F. W. 24
- ruh: ~ sağlığı 43; ungun ~ 75
- rüşvet 60
- S
- sağduyu 16, 95, 98, 211
- sağlam bilimsel teoriler 137
- sağlık 40, 45, 46, 104, 105, 106, 107, 201; ~ hizmeti 46, 104, 107; ~ kaynakları 104; ~ sorunları 46, 105; ~ uzmanları 46
- sahne 55, 89, 90, 96, 143; ~ performansı 89
- Saletan, William 41
- Salinger, J.D. 74
- Samson 125
- Sanat Tiyatrosu 143
- Sanayi Devrimi 47, 48, 150
- Sarkozy, Nicolas 122
- savaş 32, 54, 55, 56, 119, 128; ~ davulları 119; ~ın sorumlusu 57; ~ ilanı 56
- Schindler'in Listesi 126
- Schopenhauer 83
- Schumaker, John F. 73, 74
- Scott, Jacqueline 130
- seçmenlik 128
- seks 129; ~ işçiliği 131; ~ nesnesi 129
- serinkanlılık 15, 35
- sezgiye dayalı tahminler 146
- Shakespeare 82, 84, 141, 160, 162, 190, 191, 192, 193, 213
- Shakur, Tupac 140
- Shelley, Mary 24, 63
- sığır eti 134
- sınır çatışması 54
- sigara 45, 46
- silah 63, 116
- sinir hücreleri 166
- siyasal 60, 69, 70, 71, 72, 89, 116, 117, 118, 120, 121, 122, 123, 130, 131, 132, 175, 192, 193; ~ birlik

123; ~ düşünce 120; ~ gündem 69,
71, 72; ~ örgüt 69; ~ parti 69
siyaset 34, 69, 70, 119, 132
Smith 77, 78, 175
Soğuk Savaş 56
Sokrat 63, 161
solucan delikleri 182, 183
somut deliller 78
sondaj kuyusu 68
sonsuzluk 38, 157, 158
sosyal: ~ adalet 61; ~ davranış 70; ~
gelişim 70; ~ teorisyen 61
Sovyetler Birliği 56, 120, 121, 123
sömürülmeye fırsat vermek 177
Staël, Madame de 63
Stalin 65
Stanislavski 143, 144
Steinem, Gloria 128
Stieglitz, Joseph 94
strateji 61
su buharı 102
suç 43, 59, 60, 78, 82, 172, 173, 179,
180; ~ işleme oranı 172
suçluluk duygusu 184, 185
Sutherland, Stuart 99
sutyen yakma eylemleri 128
sübyancılar 43
süper ego 161, 185

Ş

Şanghay 115, 116, 118, 199
şarap 87, 135
şebeke teorisi 93
şiddet 44, 55, 126, 140
şiirler 144

T

Tacitus 63
taksirle adam öldürme 78
Tanrı 37, 38, 71, 82, 126, 127, 137,
154, 155, 169, 170, 171, 184, 185,
198, 200, 204, 205
tanrısal fırsat 32
tarım alanı 202
tarih 31, 32, 33, 54, 55, 56, 57, 63,
112, 121, 126, 194
tarihsel 54, 111, 112, 113, 114, 123, 126,
127, 143, 188, 205; ~ meseleler 54

taş paradoksu 37
tehlike 46, 150, 161, 170
teknik bilgiler 15
teknoloji 152, 169
temsili cinayet 42
teolog(lar) 37, 38
teoloji 127
teröristler 180
terörizm 60, 180; ~in yükselişi 179
Thatcher 61, 132, 175, 176
Thebai 81, 83
Aquinolu Thomas 75, 161, 184
Thoreau, Henry David 85
Thorne, Kip 183
tıp 106
Tipler, Frank 183
tiyatro 90, 143, 193
toplum 59, 70, 74, 176
toplumsal sözleşme 179
Toschi, Giovanni Fagnano dei 93
trajedi 64, 90, 202
Trigorin 143
tutuklu ikilemi 60
Türkiye 169

U

UFO 163
ulaşım hatları 94
ulusal gurur 55
ulus-devleti 121
uluslararası: ~ forum 56; ~ kuruluş
208
Updike, John 74
uygarlık 146, 152
Uygur 116
uzay 16, 27, 28, 49, 50, 51, 118, 181,
182, 183; ~daki yolculuğunun mesa-
fesi 182; ~ gemisi 49; ~ zaman 182

Ü

ülke 206, 207
üniformalı gençlik 71
üniversite 15, 17
Üstün Zekâlılar Derneği 25

V

Vaftizci Yahya 125
vahşet 126

- varoluşçu yaklaşım 26
 Venter, Craig 194
 vergi 104
 vicdan 175, 184, 185, 186
 Victoria Dönemi 48, 73, 198
 vurgun 49, 50
 vücut sıcaklığı 34
- W
- Walker, Alice 131
 Walker, Rebecca 131
 Wang, Lijun 182
 Weber, Alfred 93
 Webster 62
 Weinstein, Lawrence 146
 Wilde, Oscar 24, 214
 Wittgenstein 83
 Wolf, Naomi 131
 Wolfowitz, Paul 117
 Wordsworth 25
- Y
- yağmur 83, 102
 Yahudi 32, 65; ~ soykırımı 32
 yangın 189
 yapay zekâ 99
 yapı denetim 113
 yaratılışçılar 154, 155
- yardımsaver 71
 yasa: ~ koyucular 61; yaptırıma dayalı -lar 59
 yaşam standartları 152
 yaşama: ~ hakkı 40; ~ sevinci 74
 yaşlanma 104, 167
 yaşlılar 104, 105, 106, 107
 Yeni Ahit 126
 yer çekimi 29, 30, 68
 yoksul 39, 40, 41, 66, 74, 117, 201, 202, 203, 206, 207, 208, 209
 yönetici 119
 Yunan: ~ düşünürler 75; ~ filozoflar 75; ~ klasikleri 193
- Z
- zaman: ~da yolculuk 181, 182; ~ makinesi 31, 33; ~ yolculuğu 183
 zararlı kitaplar 64
 Zeffirelli, Franco 191
 zekâ 24, 185, 186, 214; ~ kıvraklığı 15; ~ testleri 24
 zengin ülkeler 39, 41
 zihinsel sorunlar 99
 zoolog 198